

[Dahlgaard.]

gaar der tillige en stadig Stigning af Importørernes procentvise Avance.

Jeg tror ogsaa, man kan fastslaa, at selv om tilsvarende Salgsmonopol tilstræbes eller indehaves i andre europæiske Lande, er Danmark i dette Øjeblik et af de Lande i Europa, der har den højeste Benzinpris. Det er ganske klart, at med det Benzinförbrug, Landet nu har, er dette Spørgsmaal af ganske overordentlig stor økonomisk Betydning.

Hvor stor den Overpris er, der her er Tale om, kan der selvfølgelig strides om, men en Kendsgerning synes det i alt Fald at være, at paa det nuværende Tidspunkt kan Importen af Benzin foregaa over Hamborg til betydelig lavere Priser og bringes i Detailhandelen til Priser, der er 3—4 Ø. pr. l under de Priser, som holdes af Selskaberne. Nu er det klart, at en Indførsel over Hamborg ikke kan ske til nær saa billige Priser, som en direkte Import kan; en direkte Import, organiseret paa rette Maade, vil vel nok kunne medføre en yderligere Prisnedsættelse af ca. 3 Ø.

Det vil med andre Ord sige, at der i hvert Fald kan blive Tale om, at der i dette Øjeblik er en Overpris paa Benzin her i Danmark, der maaske tilsammen ligger op omkring 10 Mill. Kr. aarlig. Hvad vil det nu sige? Ja, vi opkræver jo her i Landet en Benzinafgift til Staten. Denne er paa Finanslovsforslaget sat til 12 Mill. Kr. Vi synes, at denne Afgift fylder ganske godt i Kassen, og vi ser ikke paa den som Smaating. Vi anser den for at være en betydelig Faktor i Landets Trafikpolitik gennem de Midler, som derigennem tilvejebringes til Vejenes Forbedring. Men medens dette sker, sidder der samtidig private Interesser her i Landet og opkræver i Kraft af et faktisk Monopol op imod et lignende Beløb som *Overpris* til Anvendelse til overdaadig Forrentning af udenlandsk Kapital anbragt her i Landet. Man maa samtidig erindre, at en tilsvarende Prispolitik føres for Petroleums Vedkommende, blot i endnu mere udpræget Grad.

Jeg skal anføre et enkelt Eksempel som Resultat af dette Benzinmonopol. Lad os tage det danske Petroleumsaktieselskab. Om dette kan man sige, at der findes næsten intet andet dansk derved end Navnet og enkelte Topfigurer, som er sat til at give de fornødne Navne dertil. Aktierne findes i aldeles overvejende Grad paa udenlandske Hænder. Selskabet har en Aktiekapital i dette Øjeblik paa 27 Mill. Kr. Saa vidt mig bekendt er i hvert Fald op imod Halvdelen af disse 27 Millioner tilvejebragt gennem

Udstedelse af Friaktier. Dette Aktieselskab har gennem de sidste 4 Aar gennemsnitlig kunnet foretage en aarlig Afskrivning paa 2 Mill. Kr., det har kunnet udbetale til Aktionærerne 4,1 Mill. Kr., det har kunnet indbetale til Reservefonden 1,1 Mill. Kr., og hvert Aar har det overført til følgende Aars Regnskab ca. 1½ Mill. Kr. Hvad jeg her siger, giver selvfølgelig ikke et udtømmende Billede af dette Selskabs Forhold; et saadant kan ikke gives med de Hjælpemidler, som er offentligt tilgængelige.

Jeg er ikke imod, at Erhvervslivet tjener Penge; men naar et udenlandsk Selskab, der forsyner Befolkningen med et af de vigtigste Raaprodukter, er i Stand til i Kraft af Udøvelsen af et faktisk Monopol at indtjene imellem 30 og 40 pCt. aarlig af den i Virksomheden investerede Kapital, er det Tidspunkt kommet, da Sagen er værd at overveje baade for Regeringen og Rigsdagen.

Nu kan man selvfølgelig debattere det Spørgsmaal: Hvilke Midler har Landets Myndigheder overfor disse Forhold? Og her beder jeg om, at man erindrer, at Forholdet ikke længere er, som det tidligere var, med Hensyn til Petroleum og andre Olier, nemlig at der forelaa et egentligt Produktionsmonopol, idet Oliekildernes Indehavere etablerede en Art Verdensmonopol. Den Tid er forbi. Det, der foreligger nu, er et Salgsmonopol, det er Etableringen af et Salgsmonopol indenfor Landets Grænser, et Salgsmonopol, der bestaar alene i Kraft af Selskabernes Eneindehavelse af Cisterneanlæg, af Tankskibe, af det Benzintanksystem, der kontraktligt har bundet Detailomsætningen til at virke som Redskab for Monopolet.

Men naar dette er Tilfældet, staar Landet ikke længere hjælpeløst overfor Problemet. Det er givet, at den Dag, da Befolkningen eller dets politiske Ledelse vil, da kan Befolkningen frigøre sig for Monopolets Udbytning. I Virkeligheden er det, der her foregaa, et udmærket Eksempel paa, hvad det vil sige, at Regeringen og Venstrepartiet har hindret en Trustlovgivning her i Landet. Havde vi i dette Øjeblik haft en Trustlovgivning med Organer til at overvaage og undersøge de Tilfælde, hvor man sætter den frie Konkurrence ud af Kraft, saa vilde hele denne Sag selvfølgelig for længst have ligget fuldkommen klarlagt og Myndighederne have haft et Grundlag at bygge paa.

Derfor siger jeg, at det er meget forkert, at Regeringen, medens den stadig taler om Betydningen af et lavere Prisniveau for